

145. Mosdós határa
(Somogy megye) Ő, Á, Kú

Alvég (KÖH 85823): Harag Mátyás pécsi régészhallgató 2013. december 9-én egy kőbalta töredékét hozta be a Rippl-Rónai Múzeumba. A leletet Mosdós belterületén, a Rákóczi F. u. és a Kossuth L. u. közötti szántóföldön találta Gál Gyula mosdósi lakos. A töredékes csiszolt kőbalta anyaga valószínűleg zöld pala (T. Biró Katalin meghatározása).

Petőfi utcai kertészet (Kertészker) (KÖH 47765): A numizmatikai anyag rendezése során, a Fekete-gyűjtemény érmei között több zacskón az alábbi felirat szerepelt „Mosdósi lelet, 1936 Kertészker, cserépedényben”. Feltehetően egy zárt leletről van szó, amiről eddig nem volt tudomásunk. A lelet előkerülésének körülményeiről mindössze annyit tudunk, hogy Fekete József mosdósi tanár magángyűjteményéből került be a múzeumba. Az érme az 1558–1591 közötti időszakból származnak. A zacskókon összesen 82 darab érem felsorolása szerepel, ebből 71 darab van meg.

Az éremlelet találási helyeként szereplő Kertészker nagy valószínűséggel azonosítható a Petőfi utcai kertészet nevű lelőhellyel, amelyet Hrotkó Zsuzsanna 1974-es terepbejárásából ismerünk (római kori, középkori és újkori telepnyomokat talált).

*Szállási-dűlő (KÖH 53357, 53358, 53359):*⁴⁷ Harag Mátyás, pécsi régészhallgató 2013. április 4-én régészeti tárgyakat (őskori, Árpád-kori és késő középkori kerámiatöredékek, valamint egy őskori őrlőkő) hozott be a múzeumba. A leleteket a Szállási-dűlőben, amely a Kapos-folyótól és a vasúttól É-ra, a falu Ny-i szélén nyitott új utcától (lakóparktól) Ny-i irányban található, több évi gyűjtés eredményeként találta. Ezen a területen, a Marton Tibor vezetésével, 2004-ben, örökségvédelmi hatástanulmány készítésével kapcsolatosan végzett terepbejárások alkalmával három régészeti lelőhelyet különítettek el. A megtaláló elmondása alapján a bejárt terület az 53357 és 53358 lelőhelyek területére esik. Az 53357 lelőhely bronzkori–késő bronzkori, míg az 53358 lelőhely késő középkoriként van feltüntetve. Ezekkel az adatokkal nagyjából egybevág a Harag Mátyás által beadott leletek kora, annyi különbséggel, hogy véleményünk szerint Árpád-kori leletek is vannak köztük. Bár az is elképzelhető, hogy a közvetlen mellette található 53359 lelőhelyről származnak azok a leletek, hiszen ott Árpád-kori leleteket is találtak.

Munkatárs: Harag Mátyás egyetemi hallgató.

VARGA MÁTÉ

146. Mórahalom, Ördögh-tanya
(KÖH 29620)

(Csongrád megye) B

Mórahalom és Zákányszék települések szennyvízelvezetése és tisztítása projekt építése kapcsán 2013. február 11–12. között, 2 terepen töltött munkanap során próbafeltárást végeztünk a nyomvonal 62. lelőhelyén, Mórahalom, Ördögh-tanya lelőhely területén. A 2010-ben zajló régészeti terepbejárás alkalmával bronzkori jellegű kerámiatöredékeket találtak a szóban forgó lelőhely területén, melyet a próbafeltárást során mi is igazol-

ni tudtunk. A lelőhely feltárással érintett, lehumuszolt területre elérte a 141 m²-t. Ebből régészeti objektumokkal fedett terület 56 m²-t tett ki. A 60–90 cm között váltakozó humusztakaró alatt a sárgásbarna homokos altalajon 4 stratigráfiai egységet figyeltünk meg, melyekhez 4 objektumszámot rendeltünk. A stratigráfiai egységek közül 2 gödörnek és 2 cölöphelynek bizonyult. Korhatározó leletanyag 2 objektumból került elő, melyeket a bronzkorhoz kötöttünk. A próbafeltárást során csak a nyomvonal középső részén kerültek elő régészeti objektumok. A leletanyag az elsődleges feldolgozás után a Móra Ferenc Múzeumba kerül végleges elhelyezésre.

Munkatársak: Pópity Richárd és Gera Róbert régésztechnikusok.

BENEDEK ANDRÁS

147. Muraszemenye határa
(Zala megye) Kk

A Nagykanizsai–Letenyei kistérségekben a szélessávú optikai körzethálózat fejlesztéséhez készült előzetes régészeti dokumentáció részét képező terepbejárást 2013. június 17.–július 3. között végezték el az MNM NÖK munkatársai. A vizsgálat a tervezett nyomvonal tengelyétől mintegy 50–50 m széles sávban történt, mely 69 régészeti lelőhelyet érintett. Terepbejárásunk során Muraszemenye határában egy nyilvántartott lelőhelyet tudtunk azonosítani, valamint két új, korábban ismeretlen régészeti lelőhelyet találtunk.

Gály-parlag (KÖH 30712): Muraszemenye Alsószemenye nevű településrészétől DK-re, a Mura-folyó egykori holtága mellett elterülő lelőhely területe a korábban megfigyeltnél nagyobb bizonyult ÉK-i irányban.

Csernec, Nyugati-faluvég (84555): A Muraszemenyeről Kerkaszentkirályra vezető út É-i oldalán, Csernec településrész szélső házai melletti kukoricásban kevés késő középkori kerámiatöredék mutatkozott, melyek egy új régészeti lelőhelyet körvonalaznak.

Csernec, Fövenyesi-dűlő Kelet (84557): Muraszemenye Csernec nevű részének É-i faluvégénél, az út Ny-i oldalán levő első dűlőúttól kezdve egy új, korábban ismeretlen régészeti lelőhelyet lokalizáltunk. Itt alacsony kukoricásban, jó megfigyelési körülmények között késő középkori kerámiákat gyűjtöttünk. A lelőhely mintegy 180 m hosszán, É–D-i irányban terül el.

Munkatárs: Spolár Erika technikus.

TOKAI ZITA MÁRIA

148. Nagyberki, Szalacscai földvártól nyugatra (volt TSZ-szőlő)

(KÖH 88033)

(Somogy megye) B, V, LT

2013. szeptember 6-án terepbejárást végeztünk Nagyberki-Szalacsán és környékén, melynek célja állapotfelmérés, korábban nem azonosított lelőhelyek felderítése és új lelőhelyek keresése volt. Ennek során Nagyberki határa D-i részén, a Szalacscai földvártól Ny-ra, száraz napraforgó között, viszonylag jó megfigyelési körülmények mellett lehetett kerámiákat gyűjteni. A lelőhelyet sajnos nem tudtuk teljes egészében bejárni, mert éppen megkezdődött az aratás. A lelőhely jelenleg bejárt kiterjedése 180×60 m. Az összegyűjtött kerámiák a bronzkor (urnamezős kultúra) és a vaskor (Hallstatt, kelta) időszakába

⁴⁷ A Közhiteles Nyilvántartásban egymás közelében három különálló lelőhely van nyilvántartva: Mosdós és Baté között (késő bronzkori leletekkel; KÖH 53357); Vasúttól északra (késő középkori leletekkel; KÖH 53358) és Mosdós-Baté műtől D-re (rézkori, bronzkori és Árpád-kori leletekkel; KÖH 53359).

tehetőek. A kerámiákon kívül egy pattintott követ és néhány csonttöredéket találtunk, amikről nem lehet eldönteni, hogy emberi vagy állati csontok és, hogy sírhoz tartoznak-e vagy csak szórványok.

Munkatárs: Harag Mátyás régészhallgató.

VARGA MÁTÉ

149. Nagycserkesz, Magyarbokortól ÉNY-ra (KÖH 87361)

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) **Ő, Sza**

Nagycserkesztől DNy-ra kb.1,3 km-re, az egykori Kossuth Tsz mellett terül el az egyutcsás bokortanya. A tanya közelében Róka János helyi lakos mezőgazdasági munkálatai során kevés őskori és főképpen császárkori edénytöredékeket talált évekkel ezelőtt, amit 2013 tavaszán a Jósa András Múzeumnak ajánlódokozott.

A helyszín a Tiszavasvári úttól D-re, Bájibokortól É-ra, a Bruszel-tanyától K-re található, azaz ÉNy–DK irányú, Mp:109,1 dombhát, amely Magyarbokor ÉNy-i részén fekszik a Tiszavasvári utat Bájibokorral összekötő dűlőút mentén. A homokvonalat D/DK-i végén kisebb-nagyobb mélyebben fekvő részek is vannak. A lelőhely folyamatos mezőgazdasági művelés alatt áll, intenzitása erős.

A lelőhely geodéziai helymeghatározását a JAM a közeljövőben fogja elvégezni.

Munkatársak: Vizler Csaba régésztechnikus és Kiss László rajzoló.

ISTVÁNOVITS ESZTER

150. Nagydorog határa (Tolna megye) **V, Kú, Ű**

A Wosinsky Mór Megyei Múzeum az Alisca Bau Zrt.-vel, mint a Nagydorog térségi szennyvízelvezetés és tisztítás kiépítése közcélú vízi létesítményeinek kivitelezőjével szerződést kötött 2012. június 15-én a KÖH 440/1173/001/2005. határozata alapján régészeti szakfelügyeletre. A Múzeum képviselőjében a kivitelezéssel párhuzamosan, az előre megbeszéltek alkalmakkor és időnként szűrőpróbaszerűen is végeztünk szakfelügyeletet 2012. július 03.–2013. április 11. között.

Damjanich utca (KÖH 92307): A török kiűzése után, a 18. század végéig használt temetőnek a közműárokkal átvágott 36 sírját dokumentáltuk. A koporsók egy része festett volt, melyeket, félgömbös fejű részszögekkel díszítettek.

Sziget (KÖH 92219): A Sziget dűlőben, a majorsággal szemben, a műút É-i oldalán lévő kis dombon, a leendő szennyvíztelep területén az építkezés során rendkívül kis intenzitású kora vaskori település nyomait figyeltük meg. A lehumuszt és megnesesett mintegy 200 m² felületen 27 objektum foltja rajzolódott ki. A többnyire leletanyag nélküli cölöplyukak mellett mindössze 2 gödörben volt némi korhatározó kerámiaanyag. A rendkívül gyengén égetett, rossz megtartású, egészen apró edénytöredékek közül csak néhány síkozott peremtöredék utalt a kora vaskorra.

SZABÓ GÉZA

151. Nagykanizsa, Régi 7-es út, patakok összefolyása (KÖH 40426)

(Zala megye) **Ő, Ró, Kk**

A Nagykanizsai–Letenyei kistérségekben a szélessávú optikai körzethálózat fejlesztéséhez készült előzetes régészeti dokumentáció részét képező terepbejárást 2013. június 17.–július 3. között végezték el a MNM NÖK munkatársai. A vizsgálat a tervezett nyomvonal tengelyétől mintegy 50-50 m széles sávban történt, mely 69 régészeti lelőhelyet érintett.

Ennek során Nagykanizsa és Nagyréce között, a régi 7-es út DK-i oldalánál, a Péterfai-árok két ága között hitelesíteni tudtuk az ismert lelőhelyet. Itt napraforgótáblát jártunk be, melyben őskori, római kori és késő középkori edénytöredékeket találtunk. A korábbi adathoz képest a mostani terepbejárás során a lelőhely ÉK-i irányú bővülését tapasztaltunk.

Munkatárs: Skriba-Nagy Mónika régész, Skriba Pál és Vágusz Anina technikusok.

TOKAI ZITA MÁRIA

152. Nagyréce határa (Zala megye) **Á, Kk**

A Nagykanizsai–Letenyei kistérségekben a szélessávú optikai körzethálózat fejlesztéséhez készült előzetes régészeti dokumentáció részét képező terepbejárást 2013. június 17.–július 3. között végezték el az MNM NÖK munkatársai. A vizsgálat a tervezett nyomvonal tengelyétől mintegy 50–50 m széles sávban történt, mely 69 régészeti lelőhelyet érintett. Ennek során Nagyréce határában két új, korábban ismeretlen lelőhelyet találtunk.

Baráka II. (KÖH 84585): Nagyréce DNy-i határában, a régi 7-es út DK-i oldalán, a Baráka nevű határrészben jelentkezett egy új, korábban ismeretlen lelőhely. Itt magas kukoricatáblában szórványosan késő középkori kerámiatöredékek kerültek elő. Nem lehetett a területen belül intenzív részt meghatározni.

Holompoki-tábla III. (KÖH 84583): Nagyréce és Kisréce között, a régi 7-es út É-i oldalán, a Bakónaki-patak jobb oldali teraszán új régészeti lelőhelyet lokalizáltunk. Az út É-i oldalán, a temetőtől és egy bekerített kerttől K felé alacsony kukoricatáblát jártunk be. Ennek a K-i, alacsonyabb részén újkori kerámiatöredékek, a Ny-i, magasabb részen középkori – zömében késői és kevés Árpád-kori – kerámiatöredékeket találtunk nagy számban. Az új lelőhely szélét É-i és K-i irányban le tudtuk határolni, Ny-i irányban az erdősávig volt követhető, D-i irányban az út és a mellette lévő erdősáv miatt nem volt meghatározható. A fedettség miatt összefüggése a Holompoki-táblában levő (40465 és 40479) római lelőhelyekkel nem volt megállapítható, de mivel intenzív középkori lelőhelyről van szó, külön számon, elnevezésen való kezelését tartjuk megfelelőnek.

Munkatársak: Melis Eszter és Skriba-Nagy Mónika régészek, Faiszt Szabina, Lakatosné Sövegijártó Erika, Skriba Pál és Vágusz Anina technikusok.

TOKAI ZITA MÁRIA

153. Nagyszénás, Sváb-dűlő, Szennyvíztisztító (KÖH 84763)

(Békés megye) **Sza, Á**

2013 júliusában leletmentést folytattunk Nagyszénáson az épülő szennyvíztisztító telep területén. Itt összesen 29 szarmata és Árpád-kori objektumot tártunk föl, összesen 498 m² területen.

RÓZSA ZOLTÁN